

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Лабораторія організаційної та соціальної психології
Державний податковий університет
Київський національний університет будівництва і архітектури
European Knowledge Development Institute (EUROKD)
Birmingham Institute for Psychodrama
EUROPEAN ASSOCIATION for SECURITY (EAS)
University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polska

ВЕКТОРИ СОЦІАЛЬНОЇ, ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Київ, 17 лютого 2023 року)

VECTORS OF SOCIAL, ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC PSYCHOLOGY

PROCEEDINGS OF THE
II INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

(Kyiv, February 17, 2023)

Київ 2023

Міністерство освіти і науки України
Державний торговельно-економічний університет
Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України
Лабораторія організаційної та соціальної психології
Державний податковий університет
Київський національний університет будівництва і архітектури
European Knowledge Development Institute (EUROKD)
Birmingham Institute for Psychodrama
EUROPEAN ASSOCIATION for SECURITY (EAS)
University of Warmia and Mazury in Olsztyn (Poland)
Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu, Polska

ВЕКТОРИ СОЦІАЛЬНОЇ, ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Київ, 17 лютого 2023 року)

VECTORS OF SOCIAL, ORGANIZATIONAL AND ECONOMIC PSYCHOLOGY

PROCEEDINGS OF THE
II INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

(Kyiv, February 17, 2023)

Київ 2023

**Розповсюдження і тиражування без офіційного дозволу ДТЕУ
заборонено**

УДК: 316.6:159.9.07(043.2)

В 26

Вектори соціальної, організаційної та економічної психології [Електронне видання] : тези доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. (Київ, 17 лют. 2023 р.) / відп. ред. С. М. Миронець. – Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2023. – 404 с. Укр. та іноземними мовами.

ISBN 978-966-918-074-2

DOI: 10.31617/k.knute.2023-02-17

У тезах доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції «Вектори соціальної, організаційної та економічної психології» висвітлено актуальні питання соціальної, економічної та організаційної психології; надано практичні рекомендації щодо формування соціально-психологічного благополуччя та збереження професійного здоров'я працівників організацій; розглянуто передові технології подолання кризових станів в умовах війни.

Тези доповідей II Міжнародної науково-практичної конференції розраховані на наукових працівників у галузі психології, соціології, педагогіки, викладачів, аспірантів, студентів, а також на практичних психологів, соціальних педагогів, соціологів і соціальних працівників.

Матеріали друкуються в авторській редакції. За зміст матеріалів відповідають автори.

УДК: 316.6:159.9.07(043.2)

Редакційна колегія: А. А. Мазаракі, ректор, д-р екон. наук, проф.; С. М. Миронець (відп. ред.), д-р психол. наук, доц., завідувач кафедри психології; О. І. Міняйло, канд. екон. наук, доц., декан факультету економіки, менеджменту та психології; О. В. Войтенко (відп. за вип.), канд. психол. наук, доцент кафедри психології.

ISBN 978-966-918-074-2

© Державний торговельно-економічний університет, 2023

Олефір В. Самоконтроль як медіатор у взаємозв'язку між емоційним дисонансом та емоційним виснаженням	189
Онщенко Н. Особливості організації відновлювального періоду осіб рядового і начальницького складу служби цивільного захисту	195
Оржешко Д. Патріотичне виховання особистості як запорука успішної адаптації в умовах кризового стану суспільства.....	199
Осьодло В., Будагьянц Л. Бойова психічна травма: історико-психологічний аналіз	201
Пампура І. Вплив психологічного здоров'я працівників правоохоронних органів на ефективність їх професійної діяльності.....	209
Перелигіна Л., Сальнікова Т. «Я-концепція» як один із чинників конструювання соціально-психологічного досвіду військовослужбовців в умовах війни	213
Перція Л. Структурні компоненти і взаємозв'язки показників професійного здоров'я фахівців ІТ-компаній	215
Петухова І. Соціальна відповідальність особистості в умовах війни	221
Платонов В. Психологічні аспекти вдосконалення професійного відбору піротехніків ДСНС України.....	225
Полунін О. Маніпулятивістська модель причинності в просторі множинних репрезентацій плину часу	228
Потапчук Є. Родина як суб'єкт відновлення та збереження психічного здоров'я людини в умовах війни.....	232

2. Забезпечення психологічного здоров'я працівників Національної поліції України: навч.-метод. посіб. / Остапович В.П., Барко В.І., Єна О.А., Кірієнко Л.А., Пампура І.І., Барко В.В.; за ред. В.О. Криволапчука. Київ: ДНДІ МВС України; ФОП Кандиба Т.П., 2019. 204 с.
3. Психологічне забезпечення психічного і фізичного здоров'я: навч. посіб. / М.С. Корольчук, В.М. Крайнюк, А.Ф. Косенко, Т.І. Кочергіна; за заг. ред. М.С. Корольчука. Київ: ІНКОС, 2002. 272 с.
4. Барко В.І., Бойко О.В., Литвиненко Е.С. Інформаційний poradник з питань формування прихильності до здорового способу життя і безпечної поведінки серед військовослужбовців та працівників правоохоронних органів: практ. посіб. Київ: К.І.С., 2008. 142 с.
5. Криволапчук В.О., Слівінський В.Р., Кірієнко Л.А., Кушнар'ов С.В. Психологічне забезпечення працівників МВС та військово-службовців Національної гвардії – учасників антитерористичної операції / Київ: ДНДІ МВС України, 2016. 124 с.

УДК: 159.9

Перелигіна Ліна,

***професор кафедри психології діяльності в особливих умовах,
Національний університет цивільного захисту України, м. Харків***

Сальнікова Тетяна,

***аспірантка кафедри психології діяльності в особливих умовах,
Національний університет цивільного захисту України, м. Харків***

«Я-КОНЦЕПЦІЯ» ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ КОНСТРУЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО ДОСВІДУ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В УМОВАХ ВІЙНИ

Психологічна підготовка військовослужбовців є надзвичайно актуальною задля зміцнення боєздатності Збройних Сил та гарантування національної безпеки України, оскільки професійна військова діяльність значною мірою зумовлена людським фактором, психічним станом військовослужбовців. У процесі навчально-тренувальних занять часто доводиться спостерігати, наскільки впевнено військовослужбовці поведуться під час навчання. На вогневому рубежі – зовсім інша ситуація. У деяких військовослужбовців з'являється неадекватність реакцій, знижується самоконтроль, вони стають розгубленими й скутими. Такі психічні стани суттєво знижують ефективність їх функціональної діяльності, створюють загрозу для їх життя та життя

інших військових [2]. Психологічна підготовка військовослужбовців України, на думку сучасних науковців, повинна включати в себе систему формувально-розвивальних впливів на:

- професійне становлення та процеси професійної самоідентифікації особистості;
- професійну «Я-концепцію» військовослужбовця;
- ціннісно-смыслову та мотиваційну сферу;
- навчання емоційній та вольовій саморегуляції, психологічній стійкості до екстремальних ситуацій [2].

Кожен військовослужбовець, як особистість, має не лише властиві йому особливості нервової системи (психіки), але й формується й розвивається у різних соціальних умовах (сім'я, освітні заклади та заклади професійної підготовки, військовий підрозділ), що складає своєрідний зміст його психології [3]. «Особистість – це людина, взята в системі таких психологічних характеристик, які соціально зумовлені, проявляються в суспільних за природою зв'язках і відносинах, є стійкими і визначають моральні вчинки людини, котрі мають істотне значення для неї самої і тих, хто її оточує» (Р. С. Немов). Також особистість – це цілісна сукупність соціальних властивостей людини, що формуються та видозмінюються протягом усього життя людини у результаті складної взаємодії внутрішніх та зовнішніх чинників її розвитку та активної взаємодії з соціальним середовищем. При цьому важливим компонентом структури особистості є «Я-концепція». Вона формується в процесі взаємодії суб'єкта з навколишнім середовищем, є інтегральним механізмом саморегуляції поведінки людини і може бути позитивною, негативною і амбівалентною (суперечливою). Наскільки людина задоволена життям залежить від того, якою мірою її досвід, її «реальне Я» і «ідеальне Я» співвідносяться між собою. Якщо реальний життєвий досвід суперечить «Я-концепції», яка склалася, то виникає неконгруентність (невідповідність) між уявленням про себе і актуальним досвідом. Одночасно найважливіша характеристика психологічно зрілої особистості – її відкритість для досвіду, гнучкість та удосконалення свого Я [1].

Найбільш суттєвою властивістю Я-концепції особистості визнано те, що вона є активним утворенням, динамічною, діючою структурою, що може впливати на поведінку та бути джерелом її змін. Активна Я-концепція виникає та супроводжує діяльність особистості, а також опосередковує та регулює поведінку, виконуючи мотиваційну та регуляційну функції, оскільки забезпечує інтенції, стандарти, а також плани, правила і сценарії поведінки особистості [4]. Структура складових професійної «Я-концепції» складається з трьох компонентів:

- когнітивної складової, яка розкриває уявлення про професійно-важливі якості особистості;
- емоційної – професійної самооцінки;
- поведінкової складової, яка відображає уявлення особистості про самоефективність.

Виходячи із загальних характеристик формування «Я-концепції» виникають питання:

- як змінюється «Я-концепція» у військовослужбовців при зміні мирного часу на військовий стан?
- яким чином можливо змінювати «Я-концепцію» у військовослужбовців (самостихійно, або за допомогою психолога)?

Список використаних джерел

1. Шахова О.Г. Соціальна психологія особистості: Навчальний посібник. Харків: «Контраст», 2019. 116 с.
2. Задорожній К.А. Психологічна підготовка військовослужбовців України: сучасні наукові підходи, теорія, діагностування, практика. Актуальні проблеми психології. Том I. Випуск 56. URL: <http://appspsychology.org.ua/data/jrn/v1/i56/4.pdf>
3. Голик М. М., Ляшенко В. М., Романишин А. М., Романовський Я. Я. Морально-психологічне забезпечення діяльності військ. Частина II: Курс лекцій. Львів : ЛІСВ, 2019. 224 с.
4. Волинець Н. Я-концепція як чинник особистісного самовизначення в ранній юності, Наукові праці Міжрегіональної академії управління персоналом. Психологія Випуск 1 (54), 2022. DOI <https://doi.org/10.32689/maup.psych.2022.1.4>

УДК: 159.923.2:613.8-027.516

Перція Лілія,

аспірант кафедри психології,

Державний торговельно-економічний університет

СТРУКТУРНІ КОМПОНЕНТИ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ПОКАЗНИКІВ ПРОФЕСІЙНОГО ЗДОРОВ'Я ФАХІВЦІВ ІТ-КОМПАНІЙ

ІТ-індустрія за останнє десятиліття стала одним із найбільших динамічних секторів економіки. Відбулися революційні зміни у сфері затребуваності професій. На сьогодні жодна з професій не обходиться

Наукове електронне видання

**ВЕКТОРИ СОЦІАЛЬНОЇ, ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ
ТА ЕКОНОМІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ**

ТЕЗИ ДОПОВІДЕЙ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Київ, 17 лютого 2023 року)

**VECTORS OF SOCIAL, ORGANIZATIONAL
AND ECONOMIC PSYCHOLOGY**

PROCEEDINGS OF THE
II INTERNATIONAL SCIENTIFIC-PRACTICAL CONFERENCE

(Kyiv, February 17, 2023)

Видавець і виготовлювач
Державний торговельно-економічний університет
вул. Кіото, 19, м. Київ-156, Україна, 02156
Тел. (044) 513-74-18
Електронна пошта knute@knute.edu.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи серія ДК № 7656 від 05.09.2022.

ЦПНМВ ДТЕУ. Зам. 45Е–23.